

JANUSZ ROŻEK

ur. 1921; Lublin



Miejsce i czas wydarzeń	Wytyczno, PRL
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", życie polityczne, tablica pamiątkowa

Walka o upamiętnienie żołnierzy poległych w Wytycznie w walce z Sowietami

Nawiązałem kontakt z działaczami cośmy tworzyli związek, i dalej organizowaliśmy się. Oczywiście nie przerwałem niepodległościowej działalności. Jakie ja akcje zrobił? Otóż w Wytycznie była bitwa między oddziałami polskimi a sowieckim wojskiem. I ja tam pojechałem rozmawiać, zorientować się bliżej szczegółów o tym wydarzeniu. Miejscowy jeszcze wtedy był chłopakiem i opowiadał, że tu pochowani zostali zabici polscy żołnierze w zbiorowej mogile, ale w 10 lat potem dokonano ekshumacji, przeniesiono [na] cmentarz we Włodawie. Ładny ten cmentarz, bo oglądałem. Na środku cokół z napisem: „Żołnierzom i partyzantom polskim poległym w walce z okupantem niemieckim”. Czyli fałsz był. Ale jeszcze powiedział, że później znaleziono bodajże pięć zabitych żołnierzy, już jak tych zakopali w tej zbiorowej mogile – i pochowali obok. Więc ja co? Zrobiłem krzyż i ufundowałem tablicę mówiącą prawdę. Był napis: „Żołnierzom polskim, którzy wolności bronili do końca wieczna cześć i chwała. W taką i w taką rocznicę bitwy między wojskami sowieckimi a wojskami polskimi”

No, ale tak: umieścić tę tablicę i postawić koło tego krzyża, to i krzyż może być zlikwidowany przez esbeków i ta tablica. Zwróciłem się do proboszcza w Wytycznie, żeby tam w kościele umieścić tę tablicę, a ten mówi, żeby się spytać biskupa w Siedlcach. Tam pojechałem, czy wyraża zgodę. Odmówił. To był [19]85 rok, jeszcze komuniści rządili. Pojechałem do Warszawy do prałata Boguckiego na Żoliborzu z prośbą, czy nie można by tam umieścić tej tablicy. „A co tam napisane?” Powiedziałem, co napisane. Mówi: „Dawaj”. I tę tablicę umieściliśmy w tym kościele na Żoliborzu. Ale kiedy już odwaga staniała, teraz się ksiądz zgodził na umieszczenie tej tablicy w [Wytycznie]. Już Bogucki zmarł, a drugi prałat mówi: „To musi być zgoda biskupa”. A biskup to jest prymas przecież w Warszawie. No ja napisałem pismo, że ja fundowałem tę tablicę, że właściwe jej miejsce jest miejsce tej bitwy, a więc

Wytyczne, a nie Warszawa i proszę o możliwość przeniesienia tej tablicy do Wytyczna. Prymas wyraził zgodę, no i ta tablica jest w Wytycznie. Jest zdjęcie koło tej tablicy, ja i stojący żołnierz.

Data i miejsce nagrania	2008-12-03, Kolonia Górne
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"